

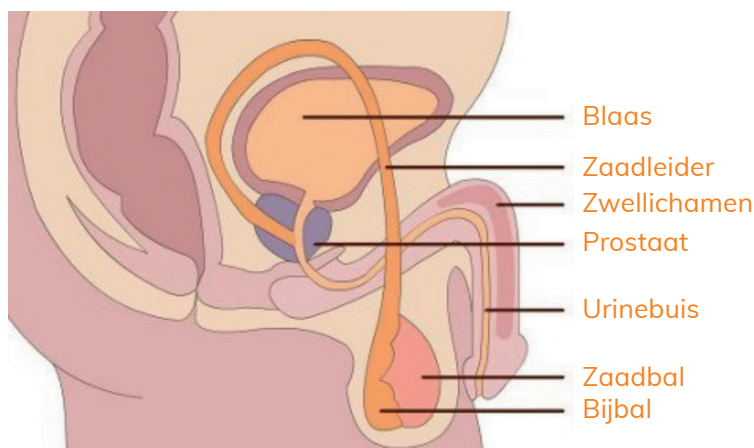
Sperma-onderzoek

Je bent vroeger in het Prinses Máxima Centrum of een ander ziekenhuis behandeld en wil weten of je kinderen kunt verwekken. Hier kun je achter komen door je sperma te laten onderzoeken.

Hoe werken je geslachtsorganen?

In je ballen zitten de zogenaamde leydigcellen. Deze maken het mannelijke hormoon testosteron. Door testosteron groeien in de puberteit je penis en balzak en krijg je meer lichaamsbeharing en spieren. Testosteron zorgt er ook voor dat je geslachtsorganen sperma maken. Je hebt ook sertolicellen. Deze zorgen voor de ontwikkeling van de zaadcellen.

De leydigcellen en sertolicellen zijn allebei belangrijk voor je vruchtbaarheid. Ook je hypofyse heeft een belangrijke rol voor de vruchtbaarheid. Deze klier in je hersenen maakt hormonen aan die een seintje geven aan je zaadballen om testosteron en zaadcellen te maken. Als je een zaadlozing hebt, komt er sperma uit je penis. Sperma bevat vocht en zaadcellen.

Mogelijke schade aan je geslachtsorganen

Chemotherapie, radiotherapie en een operatie kunnen niet alleen de zaadcellen beschadigen, maar ook de sertolicellen en de hypofyse. Het gevolg kan zijn dat je minder zaadcellen maakt, dat ze minder beweeglijk zijn of dat je helemaal geen zaadcellen meer maakt. Je bent dan minder vruchtbaar of onvruchtbaar.

Chemotherapie

Chemotherapie zorgt ervoor dat kankercellen (dit zijn sneldelende cellen) niet meer kunnen delen. Maar chemotherapie kan ook andere sneldelende cellen beschadigen, zoals je haarcellen; je wordt dan kaal. Gelukkig herstellen deze cellen zich bijna altijd. De cellen die zaadcellen maken kunnen ook beschadigd raken, maar deze herstellen niet altijd. Het hangt af van de soort en dosering chemotherapie of de zaadcellen beschadigd kunnen raken.

Radiotherapie

Radiotherapie doodt kankercellen met straling. Maar radiotherapie kan ook invloed hebben op je vruchtbaarheid als je:

- zaadballen bestraald zijn
- hele lichaam bestraald is
- hypofyse bestraald is
- schildklier behandeld is met radioactief jodium

Dit geldt niet voor jodium bij MIBG-scans en MIBG-behandeling.

Als je chemotherapie en radiotherapie hebt gekregen, is de kans op onvruchtbaarheid groter. Maar ook dan hangt het af van de soort en hoeveelheid chemotherapie en de hoeveelheid en plaats van bestraling. Ook hoe je lichaam gereageerd heeft op de behandeling speelt een rol. Elk lichaam reageert anders.

Chirurgie

Als bij een operatie één zaadbol verwijderd is, kun je nog steeds vruchtbaar zijn. Als er twee zaadballen verwijderd zijn, kun je geen zaadcellen meer maken.

Het onderzoek

Waar gebeurt het onderzoek?

Samen met je arts of verpleegkundig specialist kies je waar je het sperma-onderzoek laat doen. Het kan meestal via de huisarts bij het Saltrolab. Je kunt ook bij een ziekenhuis in je omgeving terecht, mits dit een geschikt laboratorium heeft. Je arts of verpleegkundig specialist kan dit voor je uitzoeken en jou verwijzen. Het kan ook in het Máxima.

Belangrijk

- Je mag drie dagen van tevoren geen zaadlozing hebben.
 - Het sperma moet binnen een uur na de zaadlozing bij het laboratorium zijn.
 - Je mag geen sperma opvangen in een condoom omdat daar vaak een zaaddodend middel in zit.
 - Vang je zaad niet tijdens de seks op.
 - Gebruik geen glijmiddel.
 - Sommige medicijnen hebben invloed op de kwaliteit van sperma. Vertel daarom van tevoren welke medicijnen je gebruikt, ook als dit maar af en toe is.
 - Ook roken, vaperen en anabole steroïden kunnen de kwaliteit van sperma beïnvloeden. Vertel het daarom als je (een van) deze middelen gebruikt of wanneer je ze voor het laatst hebt gebruikt.
 - Koorts kan ongeveer drie maanden invloed hebben op de kwaliteit van sperma. Wacht daarom na koorts drie maanden voor je sperma-onderzoek laat doen.
-

Sperma opvangen

Om sperma te kunnen onderzoeken is een zaadlozing nodig. Een zaadlozing krijg je door je met de hand af te trekken (masturberen). Als je gekozen hebt voor het Máxima of een ander ziekenhuis, dan krijg je een kamertje alleen. Je vangt al je sperma op in een potje. Als er wat sperma naast gekomen is, vertel dit dan als je het potje inlevert. Als het niet lukt om een zaadlozing te krijgen, probeer je het later of een andere keer gewoon opnieuw.

Het onderzoek

Je sperma wordt in het fertiliteitslaboratorium onder de microscoop bekeken. De zaadcellen worden geteld en er wordt gekeken naar de concentratie, beweeglijkheid en zuurgraad.

De uitslag

De uitslag is er meestal na een paar dagen. Je krijgt de uitslag van de arts die het onderzoek voor je heeft aangevraagd.

Kosten

Bijna alle zorgverzekeringen vergoeden sperma-onderzoek wanneer je kanker hebt gehad. We adviseren om het voor de zekerheid na te vragen bij je zorgverzekering.

Vragen en praten

Als je met vragen zit, helpt het als je erover praat.

- Kies iemand die je vertrouwt.
- Geef eerlijk aan wat jouw grenzen zijn.
- Schrijf je vragen van tevoren op, zodat je niet vergeet ze te stellen.
- Vertel het als je wilt dat de arts of verpleegkundig specialist bepaalde woorden wel of niet gebruiken.

Met vragen kun je ook terecht bij de verpleegkundig specialist oncofertiliteit van het Máxima via tel. 06 500 064 69 of vs-fertiliteit@prinsesmaximacentrum.nl.

Betrouwbare informatie vind je op:

www.nnf-info.nl/patienten/voor-kinderen

www.kinderkankernederland.nl

Er zijn veel mensen betrokken bij het maken van een afspraak en het bespreken van de uitslag. Soms gaat er iets niet fijn in de communicatie in dit proces. Wij vinden het belangrijk dat je dit laat weten aan je arts of verpleegkundig specialist, want vanuit het Prinses Maxima Centrum willen we graag dat jij tevreden bent over de begeleiding die jij krijgt.